

PROGRAM KURSU PRZYGOTOWUJĄCEGO DO EGZAMINU NA STOPIEŃ RATOWNIKA WODNEGO ŚRÓDLĄDOWEGO

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Cel kursu
- III. Założenia organizacyjne
- IV. Wymagania formalne
- V. Sprawdzian wstępny
- VI. Zestawienie przedmiotów i tematów zajęć dydaktycznych
- VII. Wykaz środków dydaktycznych
- VIII. Algorytm czynności administracyjnych

I. WSTĘP

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe jest specjalistycznym stowarzyszeniem, które działa w celu organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub narażone są na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na wodach. WOPR jest członkiem International Life Saving Federation – organizacji wyznaczającej standardy wyszkolenia ratowników wodnych. Realizacja misji WOPR – zmniejszania liczby osób tonących w wodach polskich – wymaga dobrze przygotowanej kadry ratowników wodnych kierującej zespołami ratowników wodnych.

Zapewnienie bezpieczeństwa osobom pływającym i kąpiącym się w miejscach wyznaczonych oraz osobom uprawiającym sporty i rekreację na obszarach wodnych należy do osób prawnych i fizycznych prowadzących na wodach działalność w tym zakresie, jak i do organów administracji rządowej i właściwych terytorialnie gmin, będących właścicielami, organizatorami lub operatorami kąpielisk, pływalni i parków wodnych oraz przystani. WOPR, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju utworzył struktury organizacyjne w województwach, powiatach i gminach w celu szkolenia kadr oraz organizowania i prowadzenia działań z zakresu ratownictwa wodnego, a także prewencyjnych i profilaktycznych, mających ograniczyć wypadki na obszarach wodnych.

Konstrukcja *Programu kursu przygotowującego do egzaminu na stopień ratownika wodnego śródlądowego*, zwanego dalej „kursem”, uwzględnia odpowiednio przygotowane treści teoretyczne i praktyczne, utrzymane w konwencji układu przedmiotowego z zagadnieniami specjalistycznymi, pozwalającego przygotować absolwentów do wykonywania czynności z zakresu ratownictwa wodnego i kierowania działaniami zespołu ratowników wodnych, w tym grupy interwencyjnej.

II. EFEKTY KSZTAŁCENIA

1. Absolwent kursu powinien umieć na śródlądowych obszarach wodnych:
  - 1) prowadzić interwencje i akcje ratunkowe;
  - 2) kierować pojedynczym zespołem ratunkowym;
  - 3) udzielać kwalifikowanej pierwszej pomocy;
  - 4) stosować procedury ratunkowe i prowadzić dokumentację.
2. Absolwent kursu powinien wiedzieć jak na śródlądowych obszarach wodnych:
  - 1) prowadzić zorganizowane działania profilaktyczne i prewencyjne;
  - 2) przygotować zintegrowany system zarządzania bezpieczeństwem dla kąpielisk śródlądowych;
  - 3) współpracować z innymi służbami w ramach państwowego ratownictwa medycznego;
  - 4) organizować praktyki ratownicze.
3. Absolwent kursu, po pozytywnym zaliczeniu sprawdzianów cząstkowych wymienionych w karcie umiejętności, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego programu, powinien być przygotowany do zdania egzaminu na stopień ratownika wodnego śródlądowego.

III. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

1. Organizatorami kursów są jednostki wojewódzkie WOPR.
2. Program kursu powinien być zrealizowany w czasie co najmniej 24 jednostek dydaktycznych (jednostka dydaktyczna wynosi 45')
3. Szczegółową ilość jednostek dydaktycznych ustala jednostka organizacyjna w zależności od liczby uczestników, dostępnych pomocy dydaktycznych, warunków lokalowych, organizacyjnych i atmosferycznych.
4. Zajęcia praktyczne i zaliczenia realizowane w trakcie kursu zawarte w karcie umiejętności odbywają się na pływalni lub w parku wodnym lub na kąpielisku.
5. Kurs może być zorganizowany w formie stacjonarnej lub w formie zajęć cyklicznych.
6. Za stronę formalną i merytoryczną odpowiedzialny jest kierownik kursu - instruktor WOPR lub instruktor wykładowca WOPR.
7. Kandydaci na kurs przyjmowani są po spełnieniu wymogów formalnych.
8. Kursy MR WOPR należy realizować zgodnie z algorytmem czynności zawierającej elementy rejestracji, realizacji, egzaminowania, rozliczania, obsługi Centralnej Ewidencji (CE), stosując się do wzorów dzienników, pieczęci, identyfikatorów, zaświadczeń, regulaminów, standardów wyposażenia.

IV. WYMAGANIA FORMALNE

1. Uczestnik ma mieć ukończony 18 rok życia.
2. Uczestnik ma posiadać:
  - 1) ważną legitymację członka WOPR;
  - 2) stopień ratownika WOPR i kartę identyfikacyjną;
  - 3) ważne zaświadczenie o uzyskaniu tytułu ratownika na podstawie Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym lub jeden z tytułów: lekarz systemu, pielęgniarka systemu, ratownik medyczny.
3. Uczestnik ma posiadać potwierdzenie odbycia w sumie 150 godzin kształcenia zawodowego ponad te dokumentowane do stopnia ratownika WOPR obejmującego co najmniej:
  - 1) udokumentowane odbycie stażu 50 godzin w stopniu ratownika WOPR na wodach śródlądowych;
  - 2) drugi patent lub uprawnienie przydatne w ratownictwie.

V. SPRAWDZIAN WSTĘPNY

1. Przepłynięcie dystansu 50 m kraulem ratunkowym w czasie poniżej 50".
2. Przepłynięcie dystansu 400 m stylem dowolnym w czasie poniżej 8'.
3. Przepłynięcie 25 m pod wodą bez wynurzania się na powierzchnię. Podczas pływania pod wodą wydobyć 3 obiektów umieszczonych w odległości 5m od siebie przy czym 1 obiekt znajduje się w najgłębszym miejscu pływalni (toru).

UWAGA:

1. Sprawdzenie wstępne może odbywać się na pływalni.
2. Ćwiczenia i zaliczenia muszą się odbywać na wodach śródlądowych.
3. Ze sprawdzianu wstępnego mogą być zwolnieni kandydaci, którzy ukończyli pozytywnie w przeciągu ostatniego roku jeden z dwóch pozostałych stopni zawodowych.

VI. ZESTAWIENIE PRZEDMIOTÓW I TEMATÓW ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

LP	Tematyka zajęć	
1		Sprawdzian wstępny
2		Wiadomości ogólne i profilaktyka
	1	Cel, zadania, rola i struktura WOPR
	2	Ratownik wodny śródlądowy – uprawnienia i program kursu
	3	Działania profilaktyczne i prewencyjne
3		Zagadnienia prawne, taktyka
	1	Wybrane przepisy i akty prawne
	2	Obowiązki i odpowiedzialność ratownika oraz zasady kierowania zespołem.
	3	Sporządzanie zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem dla kąpieliska śródlądowego (taktyka i procedury postępowania)
	4	Dokumentacja pracy na kąpielisku śródlądowym
	5	Elementy hydrologii wód śródlądowych Wybór miejsca i przygotowanie kąpieliska nad jeziorem i rzeką
	6	Śródlądowe budowle wodne i występujące przy nich zagrożenia Ochrona środowiska wodnego
4		Techniki ratownictwa wodnego
	1	Akcje ratunkowe przy użyciu podręcznego sprzętu ratowniczego: koło, pas, boja SP, rzutka rękawowa, lina asekuracyjna, lina
	2	Akcje poszukiwawcze dna przy użyciu sprzętu ABC i bez sprzętu
	3	Akcje udzielania pomocy w wodzie osobie z podejrzeniem urazu kręgosłupa, z deską ortopedyczną i bez deski ortopedycznej
	4	Akcje ratunkowe przy użyciu kajaka lub innego sprzętu ratowniczego
	5	Akcje ratunkowe przy użyciu łodzi wiosłowej
	6	Akcje ewakuacyjne osób zagrożonych z wody i plaży w zależności od stanu zdrowia i ukształtowania terenu
	7	Akcje ratunkowe na wodach śródlądowych bez użycia sprzętu, w tym zaliczenia
	8	Posługiwanie się podręcznym sprzętem ratowniczym (boja SP, pas, rzutka, koło, lina asekuracyjna) oraz wykonywanie podstawowych prac bosmańskich
	9	Doskonalenie pływania, nurkowania i holowania stosowanego w ratownictwie wodnym
	10	Symulowane akcje ratunkowe,

VII. WYKAZ ŚRODKÓW DYDAKTYCZNYCH

1. Środki dydaktyczne na zajęcia praktyczne (grupa 6 osobowa)

LP	RODZAJ SPRZĘTU	ILOŚĆ (SZT.)
1	Wiosłowa łódź ratownicza	2
2	Rzutka rękawowa	2
3	Koła ratunkowe	2
4	Bojka SP	3
5	Pas ratowniczy	3
6	Lina asekuracyjna	2
7	Kajak lub inny sprzęt ratowniczy	1
8	Manekiny do nauki holowania	2
9	Deska ortopedyczna	1
10	Apteczka R-1	1
11	Komplet do nauki resuscytacji (dorosły z możliwością wydruku komputerowego, dziecko, niemowlę)	1

2. Środki dydaktyczne na zajęcia teoretyczne

Zestaw multimedialny, w tym laptop, ekran, rzutnik, głośniki.

3. Pomoce dydaktyczne dostarczone przez organizatora

LP	Rodzaj sprzętu	ILOŚĆ (szt.)
1	Prezentacje wykładów w formie multimedialnej	1
2	Karta umiejętności i harmonogramy zajęć	1
3	Materiały przygotowujące do zdania testu wiedzy	1

4. Wyposażenie własne uczestnika

LP	Rodzaj sprzętu	ILOŚĆ (szt.)
1	Sprzęt ABC	1
2	Strój organizacyjny	1

VIII. ALGORYTM CZYNNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH

A. Czynności przed rozpoczęciem kursu

1. Rejestracja kursu w biurze jednostki WOPR na 7 dni przed rozpoczęciem kursu wg karty zgłoszeniowej uwzględniającej planowaną ilość uczestników, kadre instruktorską, termin i miejsce realizacji zajęć.
2. Pobranie z biura jednostki WOPR opieczętowanego i zarejestrowanego dziennika zajęć i wniosków o wydanie identyfikatorów.
3. Zapoznanie uczestników z programem i regulaminem kursu uwzględniającego nazwę, adres organizatora kursu, imiona i nazwiska kadry instruktorskiej w tym kierownika kursu, harmonogram zajęć i miejsca realizacji, wykaz sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji zajęć, cenę kursu, zakres usług objętych tą ceną, zasady kwalifikowania osób na kurs, ilość uczestników przypadających na prowadzącego.
4. Przedstawienie reguł zachowania się uczestników w czasie realizacji zajęć oraz zasady bezpieczeństwa, a dla kursów pobytowych również warunki zakwaterowania i wyżywienia.
5. Ubezpieczenie kursantów od następstw nieszczęśliwych wypadków na zasadach ogólnych.
6. Zapewnienie uczestnikom kursu warunków bezpieczeństwa, warunków sanitarno-higienicznych określonych w odrębnych przepisach i bazy szkoleniowej odpowiedniej dla formy prowadzonych zajęć.
7. Dopuszczenie do uczestnictwa w zajęciach wyłącznie osób posiadających zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w tych zajęciach lub składających podpisane własnoręcznie, oświadczenie o zdolności do udziału w zajęciach.
8. Na każdym kursie musi być prowadzony dziennik zajęć z listą uczestników i numerem legitymacji WOPR, według określonego wzoru, wypełniony zgodnie z instrukcją.

B. Czynności po zakończeniu kursu

1. Przekazanie kompletnej dokumentacji kursu (dziennik kursu z kartami umiejętności). Rozliczenie finansowe w biurze jednostki WOPR zgodnie z kalkulacjami kosztów kursu zatwierdzonymi przez jednostki WOPR.
2. Dokumentację kursu przechowuje właściwa jednostka WOPR.

Załącznik nr 1do programu kursu przygotowującego
do zdania egzaminu na stopień RWS

KARTA UMIEJĘTNOŚCI			
..... (nazwisko i imię)			
LP	UMIEJĘTNOŚCI RATUNKOWE	CZAS	ZAL
1	Przeprowadzenie symulowanej akcji ratunkowej:		
	A skok ratunkowy lub wejście do wody ze sprzętem i dopłynięcie		
	B opanowanie osoby tonącej i zabezpieczenie jej przy użyciu podręcznego sprzętu ratowniczego		
	C holowanie na dystansie co najmniej 100 m do brzegu		
	D wyciągnięcie tonącego z wody na brzeg i ułożenie do zabiegów KPP		
	E udzielenie KPP według zadanego scenariusza		
2	Wykazanie się umiejętnością holowania współwiczającego na dystansie 150 m z zastosowaniem trzech sposobów holowania.		
3	Przeprowadzenie symulowanej akcji ratunkowej z brzegu przy użyciu sprzętu do przytomnego tonącego na odległość co najmniej 10 m		
4	Bieg (200 m) – Pływanie (200 m) – Bieg (200 m) w czasie poniżej 8'		
5	Zespołowe unieruchomienie przytomnego poszkodowanego na desce ortopedycznej w wodzie płytkiej i ewakuacja na dystansie 25 m		
6	Sporządzanie zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem na kąpielisku śródlądowym		
	A przedstawienie procedur postępowania		
	B umiejętność rozwiązywania problemów przeszkadzających realizacji procedur		
	C opracowanie podstawowej procedury ratunkowej dla danego obiektu		
	D przećwiczenie opracowanej podstawowej procedury		
	E modyfikacja i przedstawienie podstawowej procedury ratunkowej		
7	Określenie i opisanie kwestii związanych z miejscem pracy		
	A umiejętność dokonania charakterystyki obiektu pod względem bezpieczeństwa, z uwzględnieniem informacji o infrastrukturze, środowisku, właściwościach geograficznych i demograficznych		
	B wskazanie służb współpracujących w zakresie bezpieczeństwa (Pogotowie Ratunkowe, LPR, SOR, Straż Pożarna, Policja, Straż Miejska/Gminna, inne podmioty ratownicze)		
	C umiejętność odnalezienia i oznaczenia na planie ogólnodostępnych środków ratowniczych		
	D umiejętność natychmiastowego przekazania informacji o obiekcie i warunkach bezpieczeństwa osobom korzystającym, w tym przedstawicielom mediów		
8	Przepełnienie łodzi wiosłową tor ILS w czasie poniżej 3'		
9	Pozorowana akcja przy użyciu łodzi ratowniczej.		
10	Prezentacja zespołowej akcji z użyciem liny asekuracyjnej wg poniższego schematu:		
	A wejście do wody, pokonanie płycizny i dopłynięcie		
	B opanowanie tonącego		
	C holowanie ratownika i ratowanego na dystansie co najmniej 80 m do brzegu		
	D wyciągnięcie tonącego z wody na brzeg i ułożenie do zabiegów KPP		
	E udzielenie KPP wg zadanego scenariusza		